

PM 2016:80 RI (Dnr 110-293/2016)

Några frågor om offentlighet och sekretess (Ds 2016:2)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 10 maj 2016

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Några frågor om offentlighet och sekretess” (Ds 2016:2) hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har överlämnat departementspromemorian ”Några frågor om offentlighet och sekretess” (Ds 2016:2) till Stockholms stad för synpunkter.

I departementspromemorian föreslås förändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som syftar till att stärka skyddet för enskilda i verksamheter inom det offentliga.

Bland annat föreslås att bibliotekssekretessen utsträcks till att även omfatta uppgifter om enskildas användning av informationsteknik hos bibliotek, att sekretess införs för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i ärenden enligt begravningslagen samt att skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter och fotografiska bilder på intranätet förstärks. Inskränkningar i offentlighetsprincipen ska göras bara om det är påkallat med hänsyn till viktiga skyddsintressen. För att upprätthålla en så stor öppenhet som möjligt har en noggrann avvägning mellan insynsintresset och sekretessintresset gjorts för varje framställning.

Remissen går att läsa i sin helhet på [Regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och kyrkogårdsnämnden.

Stadsledningskontoret är positivt inställd till ett ökat skydd för offentligt anställdas uppgifter och delar de avvägningar som gjorts i utredningen samt tillstyrker även, i de delar som berör staden, övriga förslag i det remitterade betänkandet.

Kulturnämnden och stadsarkivet tillstyrker promemorians förslag om utvidgad bibliotekssekretess och anser att då man hos arkivinstitutioner erbjuder besökare

publika datorer bör det beaktas om och hur man kan ge enskildas användning av informationsteknik på arkivinstitutioner motsvarande skydd.

Kyrkogårdsnämnden tillstyrker remissen och anser att det är positivt att lagstiftningen tydliggörs kring dessa frågor.

Mina synpunkter

En viktig förutsättning för ett rättsäkert och demokratiskt samhälle är att de offentligt anställda ska kunna utföra sitt arbete utan risk för hot och våld. Då hot och våld är en alltför utbredd företeelse är det positivt att skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter stärks. I övrigt delar jag stadsledningskontorets synpunkter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Några frågor om offentlighet och sekretess” (Ds 2016:2) hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 21 april 2016

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen – en sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I departementspromemorian föreslås bl.a. följande ändringar i offentlighets- och sekretesslagen.

Bibliotekssekretess

Förslaget innebär att bibliotekssekretessen, som bland annat gäller för uppgifter om enskilda boklån, utsträcks till att även omfatta uppgifter om enskildas användning av informationsteknik hos bibliotek. Sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess hos Bokföringsnämnden

Förslaget innebär att om en domstol eller annan myndighet begär ett yttrande om god redovisningssed från Bokföringsnämnden och i samband därmed lämnar över uppgifter som omfattas av så kallad skattesekretess, ska skattesekretessen bli tillämplig på uppgifterna även hos Bokföringsnämnden. Syftet med bestämmelsen är att skapa motsvarande sekretess som gäller hos den myndighet som lämnat över uppgiften.

Begravningssekretess

Förslaget innebär att sekretess ska gälla i ett ärende enligt begravningslagen för en uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen ska inte gälla för beslut i ärendet.

Stödförklaringar enligt förordningen om medborgarinitiativ

Från och med den 1 april 2012 kan medborgare i EU genomföra ett så kallat medborgarinitiativ för att uppmana EU-kommissionen att lägga fram ett visst lagförslag. Ett initiativ stöds genom att medborgaren fyller i ett särskilt stödförklaringsformulär.

Stödförklaringar som kommer in till Valmyndigheten utgör allmänna handlingar som omfattas av offentlighetsprincipen under den tid de förvaras hos myndigheten. Någon tillämplig sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen finns inte.

I stödförklaringarna kan det förekomma en mängd uppgifter om enskilda som är integritetskänsliga, exempelvis en persons politiska åskådning, åskådning i känsliga frågor så som frågor om aborträtt, HBTQ-personers rättigheter, religiösa åskådningar eller liknande. En ny sekretessbestämmelse föreslås som ska gälla till skydd för enskilda som lämnar stödförklaringar enligt förordningen om medborgarinitiativ. Sekretess ska gälla för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör lider men.

Ökat skydd för offentliganställdas uppgifter

I ett antal rapporter har konstaterats att det är vanligt med hot och trakasserier mot offentliganställda. I rapporterna framhålls också att detta påverkar de offentliganställda personerna mer än vad som är rimligt ur demokratisynpunkt.

Förslaget i promemorian innebär att det skydd för offentliganställdas personliga förhållanden som nu gäller hos Riksdagens ombudsmän och hos myndigheter, där personalen särskilt kan riskera att utsättas för våld eller annat allvarligt men, utsträcks till att gälla för alla offentliganställda.

Övrigt

Ytterligare ändringar som föreslås i promemorian är att sekretesskyddet för uppgifter som utbyts inom ramen för internationellt polisiärt samarbete görs tydligare och mer heltäckande. Skyddet för ordningen och säkerheten i Kriminalvårdens verksamhet förstärks. Ett nytt organ, Hälsohögskolan i Jönköping AB, förs in i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen så att offentlighetsprincipen kommer att gälla även där. Dessa ändringar bedöms sakna betydelse för stadens verksamheter.

Ändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2017.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och kyrkogårdsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt inställd till ett ökat skydd för offentligt anställdas uppgifter och delar de avvägningar som gjorts i utredningen. En ordning där offentligt anställda inte kan skyddas på ett adekvat sätt från att utsättas för trakasserier i sin bostad eller på sin privata telefon är inte rimligt. Att införa ett starkare sekretesskydd för privata uppgifter om den enskilde och dennes närstående är ett enkelt och rimligt sätt att försöka skydda anställda och deras närstående. De uppgifter som skyddas av bestämmelsen torde inte heller vara av någon betydelse för enskilda och medias möjligheter att granska myndigheternas arbete.

Stadsledningskontoret tillstyrker även, i de delar som berör staden, övriga förslag i det remitterade betänkandet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 april 2016 följande.

Kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens och stadsarkivets förslag.

Kulturförvaltningens och stadsarkivets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen

Kulturförvaltningens tillstyrker promemorians förslag om utvidgad bibliotekssekretess som är i linje med Stockholms stadsbiblioteks egen tillämpning av sekretessen kring enskildas användning av informationsteknik.

Förvaltningen gör samtidigt bedömningen att det i lagförslaget möjligen finns en gråzon som kan behöva belysas ytterligare. Det gäller frågan om hur en förstärkt bibliotekssekretess ska tolkas i förhållande till allmänhetens wifi-användning på biblioteken. Användaren nyttjar här sin egen plattform (laptop, läsplatta), på ett av staden fritt tillhandahållet nät. Är lagförslagets skrivningar helt tillämpliga även för denna form av användning av informationsteknik på bibliotek?

Vidare kan en förstärkt bibliotekssekretess innebära konsekvenser för hur lagring av loggfiler görs. Lagring av sekretesskyddade uppgifter ställer särskilda krav på datalagring och klassning av hur informationen ska skyddas och förvaras. Så är till exempel förvaltningens biblioteksdatasystem för hantering av medielån och låntagarregister klassat i

”mellanklassen”, klass 2, på grund av att det innehåller uppgifter som faller under nuvarande bibliotekssekretess. Hur datalagring av sekretesskyddade uppgifter kopplade till allmänhetens datoranvändning på biblioteken hanteras kan därmed behöva beaktas vid till exempel kommunala upphandlingar av publika IT-tjänster.

Stadsarkivet

Hos arkivinstitutioner förekommer sedan många år biblioteksverksamhet. Det förekommer också sedan länge att man inom ramen för arkivverksamheten erbjuder besökare publika datorer. Om man utökar bibliotekssekretessen på föreslaget sätt bör det beaktas om och hur man kan ge enskildas användning av informationsteknik på arkivinstitutioner motsvarande skydd.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 april 2016 följande.

1. Kyrkogårdsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Kyrkogårdsgårdsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Eftersom begravningsverksamheten i Stockholms stad är en kommunal angelägenhet omfattas denna redan av sekretessbestämmelserna i OSL. Det är ändå positivt att lagstiftningen tydliggörs kring dessa frågor. Förvaltningen föreslår att kyrkogårdsnämnden tillstyrker remissen.